

अखिल भारतीय तंत्रशिक्षण परिषद, नवी दिल्ली यांच्या
मान्यतेस अनुसरून, शैक्षणिक वर्ष २०२४-२५ पासून
विद्यमान विनाअनुदानित संस्थेत Twinning
Programme सुरु करण्यास शासन मान्यता देण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग
शासन निर्णय क्र.मान्यता-२०२४/प्र.क्र.२४४/तांशि-४
मादाम कामा रोड, हुतात्मा चौक राजगुरु चौक,
मंत्रालय विस्तार भवन, मुंबई-४०० ०३२.
दिनांक: २० ऑगस्ट, २०२४.

- वाचा :** १) अखिल भारतीय तंत्र शिक्षण परिषद, नवी दिल्ली यांचे पत्र वेस्टर्न/१-
४३६५७०३०६३६/२०२४/EOA/Corrigendum-२, दि.२८.०६.२०२४
- २) संचालक, तंत्र शिक्षण संचालनालय, यांचे पत्र क्र.२/एनजीसी/ Twinning
Programme मान्यता/अभियांत्रिकी /२०२४/५४८, दि.०२.०८.२०२४.
- ३) संचालक, तंत्र शिक्षण संचालनालय, यांचे पत्र क्र.२/एनजीसी/ Twinning
Programme मान्यता/अभियांत्रिकी /२०२४/५८२, दि.०९.०८.२०२४.

प्रस्तावना : अखिल भारतीय तंत्र शिक्षण परिषद, नवी दिल्ली यांनी वाचा क्र.१ येथील
दि.२८.०६.२०२४ च्या पत्रान्वये दिलेल्या मान्यतेस अनुसरून, संचालक, तंत्रशिक्षण यांनी वाचा
क्र.२ व ३ येथील दि.०२.०८.२०२४ व दि.०९.०८.२०२४ रोजीच्या पत्रान्वये, कासेगाव एज्युकेशन
सोसायटीचे राजारामबापू इन्स्टिट्यूट ऑफ टेक्नॉलॉजी, इस्लामपुर, सांगली या विद्यमान विनाअनुदानित
संस्थेस शैक्षणिक वर्ष २०२४-२५ पासून Twinning Programme अंतर्गत अभ्यासक्रम सुरु करण्यासाठी
शासन मान्यता देण्याबाबतचा प्रस्ताव सादर केला आहे. त्यानुसार मान्यता देण्याची बाब शासनाच्या
विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :- अखिल भारतीय तंत्र शिक्षण परिषद, नवी दिल्ली यांनी दिलेल्या मान्यतेस
अनुसरून, तसेच, संचालक, तंत्रशिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई यांनी प्रस्तावित
केल्यानुसार, कासेगाव एज्युकेशन सोसायटीचे राजारामबापू इन्स्टिट्यूट ऑफ टेक्नॉलॉजी,
राजारामनगर, साखराळे, इस्लामपुर, ता.वाळवा, जि.सांगली या विद्यमान विनाअनुदानित संस्थेस,
Twinning Programme अंतर्गत खालील १२ अभ्यासक्रम, रकाना क्र.०४ मध्ये नमुद प्रवेश क्षमतेच्या
अतिरिक्त तुकडीसह, कायम विनाअनुदानित तत्वावर शैक्षणिक वर्ष २०२४-२५ पासून सुरु करण्यास
पुढील अटी व शर्तीच्या अधीन राहून शासन मान्यता देण्यात येत आहे.:-

Sr.no	Course	LEVEL	Intake Approved for 2024-25	Intake Capacity in 2024- 25 for Additional Division for Twinning Programme
	(1)	(2)	(3)	(4)
1	CIVIL ENGINEERING	UG	60	30
2	COMPUTER ENGINEERING	UG	180	30
3	ELECTRICAL ENGINEERING	UG	60	30

4	ELECTRONICS AND TELECOMMUNICATION ENGINEERING	UG	120	30
5	MECHANICAL ENGINEERING	UG	60	30
6	COMPUTER SCIENCE AND ENGINEERING	PG	18	06
7	DESIGN ENGINEERING	PG	18	06
8	ELECTRONICS ENGINEERING	PG	6	6
9	MECHANICAL ENGINEERING (THERMAL ENGG)	PG	6	6
10	POWER SYSTEM AND POWER ELECTRONICS ENGINEERING	PG	6	6
11	STRUCTURAL ENGINEERING	PG	24	6
12	MBA	PG	120	60

अटी व शर्ती :-

- १) सदर अभ्यासक्रमाची मान्यता ही कायम विनाअनुदान तत्वावर राहिल.
- २) प्रस्तुत बाबतीत अखिल भारतीय तंत्रशिक्षण परिषद, नवी दिल्ली यांनी विहित केलेल्या तसेच, दि.२१.०५.१९८३ च्या शासन निर्णयातील अटींची पूर्तता करणे, संस्थेकरिता बंधनकारक राहिल.
- ३) Twinning Programme अंतर्गत असलेल्या अभ्यासक्रमांचे नामाभिधान हे अखिल भारतीय तंत्रशिक्षण परिषदेने वेळोवेळी प्रसिध्द केलेल्या अभ्यासक्रमांच्या नामाभिधानाप्रमाणे असणे आवश्यक राहिल.
- ४) संबंधित महाविद्यालय / संस्थेने प्रस्तावित Twinning Programme अभ्यासक्रमांसाठी अखिल भारतीय तंत्रशिक्षण परिषद व संबंधित विद्यापीठ यांच्या मानकांनुसार मुलभुत भौतिक सोयीसुविधांची पूर्तता करणे अनिवार्य राहिल. तसेच, शिक्षकवृंद व इतर तांत्रिक कर्मचारी, ग्रंथालयाकरिता आवश्यक ती पुस्तके, नियतकालिके, प्रयोगशाळा, वाचनालय, वर्गखोल्या इ. स्वतंत्रपणे उभारणे आवश्यक राहिल.
- ५) Twinning Programme अभ्यासक्रमांच्या प्रवेशाकरिता विद्यार्थ्यांची, राज्य सामायिक प्रवेश परीक्षा कक्ष, मुंबई यांचेकडे नोंदणी करण्यात यावी. या यादीतील विद्यार्थ्यांमधून गुणवत्तेनुसार सदरहू अभ्यासक्रमाचे प्रवेश संस्थास्तरावर करण्यात यावेत.
- ६) सदरहू अभ्यासक्रमासाठीचे प्रवेश हे संस्थास्तरावर होणार असल्यामुळे, या अभ्यासक्रमांना प्रवेश घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांना शासनाच्या कोणत्याही प्रकारची शिष्यवृत्ती, शुल्क सवलत अनुज्ञेय असणार नाही.
- ७) Twinning Programme राबविणाऱ्या संस्थांमध्ये शिक्षण घेत असलेल्या विद्यार्थ्यांना परदेशी संस्थांमधील शिक्षण घेण्यासाठी संबंधित देशाचा व्हिसा प्राप्त करून घेणे आवश्यक राहिल.
- ८) विद्यार्थ्यांना अभ्यासक्रम पूर्ण करण्यासाठी लागणाऱ्या एकूण श्रेयांक (Credits) पैकी जास्तीत जास्त ४० % श्रेयांक (Credits) हे Twinning Programme अंतर्गत परदेशी विद्यापीठ/संस्था यामधून पूर्ण करता येतील.
- ९) परस्पर साहचर्याने Twinning Programme राबविणाऱ्या संस्थांना, राष्ट्रीय हिताच्या आड येणारे कोणतेही अभ्यासक्रम राबविता येणार नाहीत.
- १०) Twinning Programme अंतर्गत अभ्यासक्रम राबविणाऱ्या संस्थेने ते संलग्नित असलेल्या शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर यांचेकडून ना-हरकत प्रमाणपत्र प्राप्त करून घेणे अनिवार्य राहिल.
- ११) सदर मान्यताप्राप्त संस्थेने, अखिल भारतीय तंत्र शिक्षण परिषद, नवी दिल्ली यांच्या दि.२८.०६.२०२४ रोजीच्या मान्यता पत्रामध्ये (EOA) नमूद 1) Avancity School for Technology Business and Society France 2) Asia University, Taiwan 3) Central

Michigan University USA 4) Infrastructure University, Malaysia 5) National University of Kaohsiung, Taiwan 6) Paris School of Technology and Business, France 7) RWTH AACHEN University, Germany 8) Southern University of A and M, USA 9) Teeside University, UK 10) University of Bridgeport, USA 11) University of Malaya, Malaysia 12) University of Nottingham, UK 13) Amsterdam University of Applied Science, Netherlands 14) Wayne State University, USA या परदेशी विद्यापीठ/संस्थांशी Twinning Programme राबविण्यासाठी, अभ्यासक्रमाच्या संपूर्ण कालावधीकरिता सामंजस्य करार करणे आवश्यक राहिल. तसेच, अखिल भारतीय तंत्र शिक्षण परिषदेकडून वेळोवेळी मान्यता देण्यात येणाऱ्या परदेशी विद्यापीठ / संस्थांशी अभ्यासक्रमाच्या संपूर्ण कालावधीकरिता सामंजस्य करार करणे संस्थेवर बंधनकारक राहिल.

- १२) Twinning Programme अंतर्गत राबविण्यात येणाऱ्या अभ्यासक्रमास, कोणत्याही अधिसंख्य जागा (TFWS, EWS, J&K, GOI Nominee इ.) तसेच, थेट द्वितीय, तृतीय व चतुर्थ वर्षासाठी Lateral Entry प्रवेश अनुज्ञेय असणार नाहीत.
- १३) संस्थेने प्रवेशित विद्यार्थ्यांची संख्या, त्यांची नावे, राबविण्यात येणारे अभ्यासक्रम, विद्यार्थ्यांकडून जमा झालेले शुल्क, परदेशी विद्यापीठ/संस्थांकडून भारतीय संस्थांकडे पाठविण्यात आलेले शुल्क, पदविका, पदवी प्राप्त करणाऱ्या विद्यार्थ्यांची संख्या, इत्यादी बाबतची माहिती, संस्थेच्या संकेतस्थळावर नियमितपणे प्रसिध्द करावी.
- १४) Twinning Programme अभ्यासक्रमाची संबंधित संस्था व विद्यापीठे / परदेशी संस्था यांना परराष्ट्र व्यवहार मंत्रालय, शिक्षण मंत्रालय, भारत सरकार व अखिल भारतीय तंत्रशिक्षण परिषद यांनी वेळोवेळी निर्गमित केलेल्या अटी व शर्ती लागू राहतील.
- १५) संस्थेने Twinning Programme अभ्यासक्रमाकरिता संस्थेची माहितीपुस्तिका त्यांच्या संकेतस्थळावर प्रसिध्द करावी. तसेच, Twinning Programme अंतर्गत राबविण्यात येणाऱ्या अभ्यासक्रमांची माहिती अभ्यासक्रमाच्या संपूर्ण कालावधीकरिता आकारण्यात यावयाच्या सर्वसमावेशक शुल्कासह संकेतस्थळावर प्रसिध्द करावी. तसेच, प्रवेशित विद्यार्थ्यांची यादी संस्थेच्या / विद्यापीठाच्या संकेतस्थळावर विद्यार्थ्यांच्या तसेच, इतर संबंधितांच्या माहितीसाठी प्रसिध्द करणे आवश्यक आहे.
- १६) Twinning Programme अभ्यासक्रमासाठी प्रवेश घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांना कोणत्याही परिस्थितीत संस्थाबदल किंवा शाखाबदल अनुज्ञेय असणार नाही.
- १७) Twinning Programme अभ्यासक्रमांतर्गत देण्यात येणारी पदविका/पदवी/पदव्युत्तर पदवी ही भारतीय संस्थेनेच प्रदान करणे आवश्यक राहिल.
- १८) सदर Twinning Programme अंतर्गत प्रवेश घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांना पारंपारिक पद्धतीनुसार म्हणजेच प्रत्यक्षरित्या (Conventional Mode) संबंधित संस्था/परदेशी विद्यापीठांच्या परिसरात शिकविणे बंधनकारक असेल.
- १९) Twinning Programme अंतर्गत परदेशी संस्था / विद्यापीठामार्फत शिकवण्यात येणारे विषयनिहाय अभ्यासक्रमाचे घटक तसेच, संबंधित संस्थेद्वारे शिकविण्यात येणाऱ्या अभ्यासक्रमाचे घटक, यांची पुनरावृत्ती (Overlapping) नसावी. पुनरावृत्ती आढळल्यास या अभ्यासक्रमाद्वारे प्रदान करण्यात आलेले श्रेयांक (Credits) विचारात घेतले जाणार नाहीत, ही बाब संस्थेने परदेशी संस्था /विद्यापीठ तसेच, संबंधित संलग्नित विद्यापीठाच्या निदर्शनास आणून द्यावी.

- २०) Twinning Programme अंतर्गत देण्यात येणारी पदविका, पदवी, पदव्युत्तर पदवी ही UGC Act १९५६ च्या कलम २२ च्या पोटकलम ३ मधील मापदंडानुसार तसेच, AICTE च्या मापदंडानुसार निर्गमित केलेली असावी.
- २१) अपरिहार्य कारणास्तव अभ्यासक्रम पूर्ण न करू शकणाऱ्या विद्यार्थ्यांना अभ्यासक्रम सोडावयाचा झाल्यास त्या टप्प्यावर पुढील शिक्षण तथा नोकरीसाठी लागणारे किमान कौशल्य विकसित करण्याची तरतूद Twinning Programme राबविणाऱ्या संबंधित संस्थेने करणे आवश्यक राहिल.
- २२) Twinning Programme राबविणाऱ्या संस्थेने त्या-त्या देशातील नियम व तरतूदीनुसार इतर आवश्यक तरतूदी निश्चित करणे आवश्यक राहिल.
- २३) परदेशी विद्यापीठांच्या साहचर्यातून देण्यात येणाऱ्या अभ्यासक्रमासंबंधी केंद्रशासनाने वेळोवेळी निर्धारित केलेल्या नियमांचे पालन करणे संबंधित संस्थेस बंधनकारक राहिल.
- २४) ज्या ठिकाणी शुल्कामध्ये परदेशी चलनाचा अंतर्भाव असेल, अशा वेळी संस्थेस रिझर्व बँक ऑफ इंडिया व केंद्र शासन यांनी वेळोवेळी घालून दिलेले नियम, परिनियम, कायदे पाळणे बंधनकारक असेल.
- २५) Twinning Programme राबविणाऱ्या संस्थेने त्यांच्या संस्थेत परराष्ट्र व्यवहार कार्यालय स्थापन करून, एका समन्वयकाची (Single Point Contact) नेमणूक करणे आवश्यक राहिल. सदर समन्वयकाने अधिसूचनेतील कलम ६ मधील सर्व संबंधितांशी समन्वय ठेवणे, तक्रार निवारण करणे, इत्यादी नेमून दिलेली कार्ये करणे बंधनकारक राहिल.
- २६) Twinning Programme अभ्यासक्रमांसाठी महाविद्यालय / संस्थेने संबंधित विद्यापीठाचे वेळोवेळी संलग्निकरण प्राप्त करून घेणे आवश्यक राहिल. तसेच, विद्यापीठांनी निर्धारित केलेल्या अटीचे पालन करणे बंधनकारक राहिल.
- २७) Twinning Programme अभ्यासक्रमांसाठी परदेशी विद्यापीठांशी संलग्निकरण हे अखिल भारतीय तंत्रशिक्षण परिषद, नवी दिल्ली यांनी दिलेल्या मान्यतेनुसार राहिल.
- २८) संबंधित Twinning Programme अभ्यासक्रम चालविण्याकरिता शिक्षकवृंद व इतर तांत्रिक कर्मचारी अखिल भारतीय तंत्रशिक्षण परिषद, नवी दिल्ली व संबंधित विद्यापीठाच्या मानकानुसार नियुक्त करावेत. त्यांना नियमानुसार वेतन व भत्ते देण्यात यावेत. तसेच, शिक्षकवृंद व इतर कर्मचाऱ्यांच्या वेतन व भत्ते इ.बाबत सेच विद्यार्थ्यांकडून शासनाकडे तक्रारी आल्यास संस्थेवर कडक कारवाई करण्यात येईल.
- २९) शासनाने विहित केलेल्या तसेच अखिल भारतीय तंत्र शिक्षण परिषद, नवी दिल्ली यांनी विहित केलेल्या सर्व अटी व शर्ती मान्य असल्याबाबत महाविद्यालय संस्थेने / संचालक, तंत्र शिक्षण संचालनालय, मुंबई यांच्याशी करारनामा करावा लागेल तसेच , महाविद्यालयाने आवश्यक कागदपत्रांची आणि औपचारिक बाबींची पूर्तता संचालक, तंत्र शिक्षण यांच्या संमतीने समाधानकारकरीत्या पूर्ण करावी.
- ३०) संबंधित महाविद्यालय संस्थेने / संचालक, तंत्र शिक्षण यांचेकडे आवश्यक ती संचित ठेव संयुक्त खात्यात भरून इतर कायदेशीर बाबींची पूर्तता करावी.
- ३१) रॅगिंगसंदर्भात मा.सर्वोच्च न्यायालयाचे निर्देश व महाराष्ट्र प्रोहिबिशन ऑफ रॅगिंग ॲक्ट, १९९९ यांची कठोरपणे अंमलबजावणी करणे Twinning Programme अभ्यासक्रम राबविणाऱ्या संस्थेवर बंधनकारक राहिल.

- ३२) संबंधित महाविद्यालय / संस्थेने Twinning Programme अभ्यासक्रम चालविण्यासाठी आवश्यक स्थावर जंगम मालमत्तेकरिता शासनाकडून किंवा कोणत्याही वित्तीय संस्थेकडून कर्ज घेतले असल्यास, त्याची परतफेड करण्याची सर्वस्वी जबाबदारी संस्थेची / महाविद्यालयाची राहिल.
  - ३३) विहीत शुल्कापेक्षा जास्त शुल्क संस्थेने आकारल्यास, महाविद्यालयावर महाराष्ट्र एज्युकेशनल इन्स्टिट्युशन ॲक्ट (प्रोहिबिशन ऑफ कॅपिटेशन फी), १९८७ अनुसार कारवाई करण्यात येईल.
  - ३४) जर संबंधित महाविद्यालय / संस्थेने संचालक, तंत्र शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई यांच्याकडे नोंदणी शुल्काचा भरणा केलेला नसेल तर, अंतिम मान्यता देण्यापूर्वी संचालकांनी Twinning Programme अभ्यासक्रम राबविणाऱ्या संस्था / महाविद्यालयाकडून नोंदणी शुल्क वसूल करावे.
२. याशिवाय संचालक, तंत्र शिक्षण, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई व संबंधित विद्यापीठ यांनी घालून दिलेल्या अन्य अटी व शर्ती संस्थेवर बंधनकारक राहतील.
३. या शासन मान्यतेनुसार उक्त संस्थेतील अभ्यासक्रमाचा केंद्रीभूत प्रवेश प्रक्रियेमध्ये समावेश होण्याकरिता संचालक, तंत्र शिक्षण यांनी आवश्यक ते आदेश निर्गमित करावेत.
४. हा शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करून देण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२४०८२०१७२८०४४८०८ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षात्कीत करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(शहाजहान मुलाणी)

अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन.

प्रति,

- १) मा.मंत्री, उच्च व तंत्र शिक्षण यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
- २) संचालक, तंत्र शिक्षण, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई
- ३) सर्व सहसंचालक, तंत्र शिक्षण विभागीय कार्यालये (संचालक, तंत्र शिक्षण यांच्यामार्फत).
- ४) कुलसचिव, डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर तंत्रशास्त्र विद्यापीठ, लोणेरे, जि.रायगड
- ५) संबंधित संस्था (संचालक, तंत्र शिक्षण यांच्यामार्फत)
- ६) निवड नस्ती/तांशि-४